

PÁKH TIBOR, A NEMZETI ELLENÁLLÁS JELES KÉPVISELŐJÉNEK LAUDÁCIÓJA*

Tisztelt Ünneplő Gyülekezet! Hölgyeim és Uraim!

Több mint húsz év telt már el azóta, hogy véget ért hazánkban a kommunizmus népnúzó rendszere, és eltávoztak országunkból a megszálló idegen csapatok. És Pákh Tibor nevét sehol nem találjuk azok között, akik magas állami kitüntetést kaptak. Érdemrendek, díjak neki nem jutottak. Annak a személynek, aki hosszú időn keresztül szinte egymagában képviselte a nemzeti ellenállást. Szálegyedül, ahogy tanúságtételében olvassuk. Aki keservesen megszervezte, hogy volt bátor kiegyesítenie a gerincét.

Pákh Tibor 1924-ben született polgári családban, Komárom déli részében. A komáromi bencés gimnáziumban érettségizett, fiatal katonatisztként vett részt a második világháborúban, szovjet hadifogságba került, három évet töltött a Szovjetunióban. Jogi végzettséget szerzett, és az ötvenes évek első felében műfordítóként dolgozott. 1956. október 25-én megsebesült a parlament előtti vérengzésben. Amikor 1957-ben munkahelyén körözték azt az ENSZ-hez intézett beadványt, amely a „magyar ügy” napirendről való levételét kérte, megtagadta az aláírást. Ettől kezdve rendőri megfigyelés tárgya lett személye. Pákh Tibort 1960-ban tartóztatták le az államrend megdöntésére irányuló összeesküvés vádjával. Konceptiós perben ítélte el a kádári bíróság 15 év börtönbüntetésre. 1971-ig volt börtönben, amikor a rendszer propa-

gandája szerint már évek óta nem voltak politikai foglyok Magyarországon. Több alkalommal folytatott különböző jogtalanságok ellen éhségsztrájkot a börtönben, sokféle módon kínozták, nem egyszer „kezelték” elektrosokkal is. A szovjet diktatúra gyakorlata szerint elmebetegnek nyilvánították, a hatalom szerint ugyanis nem lehetett normális embernek tartani azt, aki kétségbe vonja magát a rendszert. Minden lehetséges módon nyilvánosan is kifejezte azt a meggyőződését, hogy Magyarországnak joga van az önrendelkezésre, hogy a megszálló csapatoknak távoznuk kell hazánkból.

1980-ban részt vett a Varsó melletti Podkowa Leśna városában a Szolidaritás éhségsztrájkjában. Ez a lengyel város később díszpolgárává választotta. 1981 után különböző politikai tüntetések, évfordulók alkalmából nyolcszor tartóztatták le, 1988. október 23-án ugyanazon a napon kétszer is.

Pákh Tibor mindvégig rendíthetetlenül hitt abban, hogy Magyarország visszaszerzi a függetlenségét. Egyedül volt sokszor, és nem kívánt csatlakozni táborokhoz akkor sem, amikor már elkezdődtek nálunk a politikai változások. Érdemes idéznünk vallomását egyik interjújából: „Az igazság szolgálata alapvető emberi kötelességünk.” Köszönetet mondunk 2012-ben ezért a helyállásért. Ha van még nemzet e hazán, azt olyan embereknek köszönhetjük, mint Pákh Tibor. A magyar nemzeti ellenállás töretlen gerincű hőisének.

KISS GY. CSABA (1945) József Attila-díjas magyar irodalomtörténész, művelődéstörténész, egyetemi docens, az irodalomtudományok kandidátusa, az MTA doktora. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán, magyar–német szakon szerzett diplomát 1968-ban. 1974–1980 között a Nagyvilág című lap rovatvezetője, 1988–1992 között a Hírel munkatársa. 1995-től az ELTE BTK Művelődéstörténeti Tanszékének docense. Dolgozik a Magyar–Lengyel Történelmi Vegyesbizottságban és a Magyar–Szlovák Történelmi Vegyesbizottságban is. Tanulmányokat, esszéket, cikkeket ír a közép-európai (elsősorban a lengyel és a szlovák) irodalomról, társadalmi, kulturális kapcsolatokról. Német, lengyel, francia, szlovák és horvát nyelven beszél. Vendégtanár 1999–2004-ig a Zágrábi, 2005–2007 a nyitrai Konstantin, 2007–2010 között a prágai Károly Egyetemen. Könyvei: Nyugaton innen – Keleten túl (Művelődéstörténeti esszék és tanulmányok), Felsőmagyarország Kiadó, Miskolc 2000. A haza mint kert (Esszék, tanulmányok), Nap Kiadó, Budapest 2005. Ariadne avagy bolyongások könyve (Tárcák, esszék), Ráció Kiadó, Budapest 2007. A morva himnusz (Tárcák, esszék), Ráció Kiadó, Budapest 2009. Lekcja Europy Środkowej (válogatott tanulmányok – lengyelül) Nemzetközi Kulturális Központ, Krakkó 2009. 1997-ben Kodály Zoltán-díjjal, a lengyelek 2005-ben Szolidaritás-emlékéremmel, 2008-ban József Attila-díjjal, 2011-ben a Magyar Köztársaság Érdemrend lovagkeresztjével tüntették ki. 1987-ben a Magyar Demokrata Fórum egyik alapító tagja.

* Elhangzott a Bethlen Gábor Alapítvány Márton Áron emlékérmének díjátadásán.